

Stanisław Śniechórski

Sprawa budowy domu adwokata-seniora

Palestra 29/5(329), 44-47

1985

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

NOTATKI

1.

SPRAWA BUDOWY DOMU ADWOKATA-SENIORA

I. Zjazd Adwokatury, który się odbył w dniach 1—3 października 1983 r., **zalecił** m.in. budowę Domu Adwokata-Seniora i zobowiązał w związku z tym **Naczelną Radę Adwokacką** do przeanalizowania możliwości i warunków utworzenia **Domu Adwokata-Seniora** przez powołanie specjalnego komitetu organizacyjnego, przeprowadzenia ankiety wśród adwokatów-emerytów co do celowości takiej akcji oraz ewentualnej gotowości korzystania ze świadczeń Domu Adwokata Seniora.

Naczelna Rada Adwokacka uchwaliła w planie swych zadań kadencyjnych w okresie 1983—1986 „ustalenie zakresu potrzeb i podjęcie działań zorganizowania domu adwokata emeryta” (pkt VII ust. 4), a w dniu 26 kwietnia 1984 r. na posiedzeniu Prezydium NRA powołała Komisję do spraw Domu Adwokata-Seniora (Emeryta) w składzie: przewodniczący — adw. Stanisław Śniechórski, członkowie: adw. Janina Balicka, adw. Antoni Szczygieł, adw. Zygmunt Deczyński i adw. Krzysztof Czeszejko-Sochacki.

Komisja d/s Budowy Domu Adwokata-Seniora rozesłała do dziekanów okręgowych rad adwokackich wzór ankiety, prosząc o rozesłanie jej w swoich środowiskach. Komisja prosiła o wypowiedzi w ankiecie w 4 kwestiach, a mianowicie o:

- 1) określenie osobistego zainteresowania Kolegów i ich najbliższych pobytam w Domu Adwokata-Seniora,
- 2) zajęcie stanowiska w sprawie lokalizacji takiego Domu i jego wyposażenia,
- 3) wyrażenie poglądu w sprawie zasad zdobywania funduszy na budowę i wyposażenie Domu,
- 4) ewentualne zdeklarowanie osobistego wkładu w prace organizacyjne.

Do końca 1984 r. napłynęło około 200 odpowiedzi zarówno indywidualnych jak i zbiorowych; ponadto Komisja rozporządza około 200 wypowiedziami w ramach sondażu przeprowadzonego przez Koło Emerytów i Rencistów ORA w Warszawie (te ostatnie dotyczą, oczywiście, tylko kolegów z terenu Izby warszawskiej).

Powyższy materiał wymaga analitycznego opracowania, nawiązania bezpośrednich kontaktów z osobami deklarującymi udział w pracach oraz zamiar zamieszkania w przyszłym Domu, a zwłaszcza kontaktów w zakresie możliwości przyczynienia się w sposób wydatny do budowy Domu.

Wstępna ocena nadesłanych wypowiedzi pozwala ustalić, że gotowość niezwłocznego zamieszkania w Domu Adwokata-Seniora deklarują 64 osoby (31 osób — z izb pozawarszawskich, a 33 osoby — z izby warszawskiej); ponadto 24 osoby planują zamieszkać w tym Domu w przyszłości: 8 osób z terenu, a 16 osób z Izby warszawskiej).

Ankiety przyniosły w większości wypowiedzi popierające ideę budowy Domu Adwokata-Seniora, ale trzeba zaznaczyć, że brak jest głosów wskazujących na konkretne zaangażowanie czy chęć przyczynienia się finansowego do dzieła budowy.

Zgłoszenie się około 80 adwokatów jako kandydatów do zamieszkania w Domu Seniora świadczy o tym, że istnieje konkretna potrzeba budowy omawianego Domu.

Może się wydawać, że to wstępne badanie potrzeb jest tylko sygnałem zjawiska, natomiast będą one wzrastać z upływem lat dzielących od daty uruchomienia Domu.

Nie można jednak przy analizie wstępnych wypowiedzi pominąć tego, że nie brak jest również stanowisk bardzo ostro negujących nie tylko samą koncepcję budowy Domu (z którego, zdaniem piszących, będą znów korzystać określone kręgi, tak jak z Domu w Grzegorzewicach), ale także wskazujące na duże trudności budowy w warunkach dnia dzisiejszego. Szczególnie wart jest tu przytoczenia głos środowiska kolegów emerytów z Izby wrocławskiej, którzy w dniu 8.XI.1984 r. na odbytym zebraniu „zdecydowanie i jednomyślnie” stwierdzili brak potrzeby i celu budowy Domu. Wskazali, że koszt budowy pomieszczenia dla 1 pensjonariusza wyniesie według ocen obecnych około 2 milionów złotych. Podobnie krytyczne stanowisko zajęło także środowisko lubelskie. Inne rady nie wykazują żywszego zainteresowania akcją omawianej budowy. Brak poza tym głosów z większości ORA.

Jest to fakt godny zastanowienia, albowiem bez szerokiego poparcia akcji przez całe środowisko adwokackie realizacja budowy będzie poważnie utrudniona, jeżeli wręcz nie niemożliwiona.

Istotną kwestią, łączącą się z popularnością inicjatywy Zjazdu, jest sprawa wyboru lokalizacji Domu Seniora. W ankietach wypowiedziano się w tej kwestii dość ogólnikowo, głosując za „miejscowością zdrową, lesistą, o dobrym klimacie, dobrej komunikacji, z większymi ośrodkami kulturalnymi, blisko miejsca pomocy lekarskiej.” Budowa Domu Seniora w pobliżu Warszawy budzi szereg zastrzeżeń. Podnoszono obawy, że będzie to szczególne uprzywilejowanie środowiska warszawskiego, oraz obawy, że przywiązanie do miejsc, w których spędziło się całe życie, odrzęczy kandydatów z innych części kraju. Podnoszono też koncepcję budowy szeregu domów dla poszczególnych rejonów, wysuwając na przykład możliwość uzyskania domu w budowie w Myślenicach.

Komisja przeprowadziła już rozmowy z władzami m.st. Warszawy w sprawie uzyskania lokalizacji w najbliższych okolicach stolicy. Oficjalnie jednak wystąpienie o przydział lokalizacji wymaga ścisłego sprecyzowania naszych potrzeb, a więc przede wszystkim dokładnego, analitycznego opracowania ankiet i przygotowania tzw. programu inwestycyjnego. Toczą się w tej chwili rozmowy w sprawie uzyskania obiektu zabytkowego do ewentualnej odbudowy -- oczywiście przy poważnym wkładzie funduszy państwowych w restaurację zabytku.

Wypowiedzi w sprawie warunków mieszkalnych w przyszłym Domu są w ankietach dość zgodne. Wszyscy więc zgodnie postulują, że część mieszkalna Domu powinna się składać z pokoi jednoosobowych dla osób samotnych, dwuosobowych dla małżeństw, z samodzielnymi łazienkami, małą częścią gospodarczą i balkonami. Podniesiono również możliwość posiadania własnych mebli, obrazów, książek itp.

Wiele wypowiedzi podkreśla konieczność stałej opieki lekarskiej. Rzecz jasna, zajdzie zapewne potrzeba wydzielenia specjalnego działu dla osób niesprawnych ruchowo i zdrowotnie z zapewnieniem im stałej opieki pielęgniarskiej.

II. Dla zdobycia wstępnej orientacji w kosztach budowy Domu nawiązano kontakt z biurem projektów. Jak wynika z wstępnych rozmów z inżynierami-projektantami i kosztorysantami, aktualny (tj. w 1984 r.) wskaźnik budowy 1 m kw. powierzchni użytkowej wynosi od 30 do 40 tys. zł za 1 m kw. Biorąc pod uwagę szczególne wymagania stawiane przez kandydatów — co oczywiście jest zrozumiałe i należy je uwzględnić — koszt 1 m kw. budowy o wyższym standardzie wyniósłby około 60 tys. za 1 m kw. Zważywszy, że Dom Seniora skupiający w zasadzie około 100 osób, powinien mieć około 5000 m kw. (50 m kw. na 1 osobę), koszt budowy takiego Domu oscylowałby w granicach do 300 milionów złotych. Ponadto pozostaje jeszcze niebagatelna suma na wyposażenie i urządzenie wnętrza. Tak więc orientacyjne koszty budowy zbliżają się do sum wymienionych na zebraniu kolegów emerytów z Izby wrocławskiej.

Jako źródło pokrycia kosztów budowy wypowiedający się wskazywali:

- 1) stałe opodatkowanie ogółu adwokatów,
- 2) darowizny i zapisy ze strony adwokatów i kandydatów na zamieszkanie w **Domu**,
- 3) odpisy z funduszy socjalnych poszczególnych rad adwokackich,
- 4) imprezy dochodowe, cegiełki itp.,
- 5) dotacje Państwa, ZUS-u i Narodowego Funduszu Zdrowia,
- 6) pomoc zagranicznych kolegów i środowisk.

III. W opisanej wyżej sytuacji Komisja d/s Budowy Domu Adwokata Seniora (Emeryta) powinna:

- 1) ustalić przypuszczalny preliminarz kosztów budowy i wyposażenia Domu **przy** pomocy powołanych w tym celu znawców przedmiotu;
- 2) przeprowadzić dokładne rozeznanie potrzeb środowiska adwokackiego **starszej** adwokatury na podstawie dotychczas uzyskanych ankiet, w drodze **rozmów** i korespondencji z osobami zainteresowanymi pobytem w Domu, a to w **celu** ustalenia liczby kandydatów, ich stanu zdrowia oraz możliwości przyczynienia się do kosztów budowy i utrzymania Domu;
- 3) opracować zasady i plany zdobywania środków finansowych;
- 4) przeprowadzić szeroką akcję popularyzowania sprawy budowy Domu w **środowisku** adwokackim oraz mobilizować jego ofiarność;
- 5) przedstawić wyniki tak przeprowadzonej akcji Naczelnej Radzie Adwokackiej do decyzji.

Zadań, jakie wylaniają się w związku z powyższym, nie jest w stanie wykonać Komisja w 5-osobowym składzie ustalonym uchwałą NRA z dnia 26 kwietnia 1984 r., w związku z czym, na wniosek Przewodniczącego Komisji, Prezydium NRA uchwałą z dnia 20 grudnia 1984 roku powołało w skład Komisji d/s Budowy Domu Seniora koleżanki i kolegów wyrażających gotowość współpracy, a mianowicie: 1. adw. Wacława Łobodowskiego, 2. adw. Stanisława Marchwickiego, 3. adw. Bronisławę Pietruską, 4. adw. Wojciecha Krajewskiego (sprawy finansowe) i 5. adw. Henryka Pielnińskiego (organizacja imprez).

Ponadto Komisja d/s Budowy będzie współdziałała z — powołaną tą samą uchwałą Prezydium NRA z dnia 20 grudnia 1984 r. — Radą Konsultacyjną w składzie:

1. adw. Tomasz Bartczak,
2. adw. Andrzej Chechliński,
3. adw. Jan Czerwiakowski,
4. adw. Jerzy Gniewiewski,
5. adw. Jadwiga Gorzkowska,
6. adw. Alojzy Jeziorski,
7. adw. Jerzy Klewin,
8. adw. Stefan Wurzel,

których wiedza i doświadczenie w istotny sposób pomoże pracy Komisji d/s Budowy Domu.

*

II. W dniu 5 lutego 1985 r. odbyło się zebranie członków Komisji d/s Budowy Domu Adwokata Seniora i członków Rady Konsultacyjnej — z udziałem zaproszonych gości w osobach przedstawiciela Redakcji „Palestry” adw. Stefana Mizery oraz autora wniosku zgłoszonego na Zjeździe Adwokatury w sprawie budowy Domu adw. Karola Pędowskiego. Na zebranie przybyli także: prezes Naczelnej Rady Ad-

wokackiej adw. Maria Budzanowska, wiceprezes Naczelnej Rady Adwokackiej adw. dr Kazimierz Łojewski oraz sekretarz Naczelnej Rady adw. Halina Piekarska.

Po omówieniu przez Przewodniczącego Komisji d/s Budowy dotychczasowych prac Komisji wywiązała się dyskusja. Zarysowały się dwa kierunki działania na przyszłość. Pierwszy zmierzać będzie do natychmiastowego rozpoczęcia kroków w celu uzyskania w czasie najbliższym lokalizacji i przystąpienia do budowy Domu z założeniem, że będzie to budowa obiektu na 100—200 osób, oparta na subsydiach państwowych i funduszach socjalnych. Drugi kierunek — to rozeznanie zasadniczych przesłanek działania, a w szczególności gromadzenie koniecznych funduszków (m.in. przez pobudzenie ofiarności środowisk adwokackich). Pomiędzy dniem powzięcia przez Zjazd Adwokatury w dn. 1—3 października 1983 r. zalecenia budowy Domu a chwilą obecną nastąpiły zasadnicze zmiany warunków gospodarczych, które rzutują na możliwość realizowania zamierzeń budowlanych, oraz pogorszenie sytuacji materialnej adwokatów.

W tym stanie rzeczy konieczne jest zmoblizowanie całej społeczności adwokackiej do współdziałania w budowie Domu Adwokata Seniora, akcji kosztownej, długotrwałej oraz wymagającej zdecydowanej i solidarnej współpracy i wysiłku finansowego całej adwokatury.

Akcja budowy Domu ma na celu zapewnienie określonej populacji adwokatów starszych, znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej i zdrowotnej, godziwych warunków bytowania, i tej właśnie grupie należy wszechstronnie pomóc. Natomiast inna grupa adwokatów starszych, która wyraża gotowość zamieszkania w Domu Adwokata Seniora, jeśli dysponują konkretnymi środkami finansowymi, może w istotny sposób przyczynić się do dzieła budowy Domu.

Zebrani postanowili powołać zespoły robocze do przeprowadzenia najbliższych zadań.

Specjalnemu zespołowi zlecono przeprowadzenie — w porozumieniu z komisjami socjalnymi poszczególnych rad adwokackich — rozeznania istotnych potrzeb poszczególnych regionalnych środowisk adwokatów starszych, jak również możliwości przyczynienia się ich do poniesienia kosztów budowy, urządzenia i utrzymania Domu. Innemu zespołowi powierzono rozeznanie przypuszczalnych kosztów realizacji zamierzeń, a jeszcze innym — zbadanie i określenie źródeł zdobywania funduszy na budowę.

Sprawne i szybkie przeprowadzenie powyższych zadań pchnie sprawę budowy Domu Adwokata Seniora na realne tory.

Redakcja „Palestry” została przez Komitet poproszona o zwrócenie się do wszystkich Koleżanek i Kolegów, którym sprawy zapewnienia Adwokatom Seniorom godziwych warunków bytu leżą na sercu, o nadsyłanie swych uwag, propozycji i wniosków w kwestii podjętego dzieła.

adw. Stanisław Śniechórski

*

Głos w sprawie budowy Domu Seniora

Sprawa budowy Domu starego adwokata czy też seniora wywołała i będzie nadal wywoływać w środowisku adwokackim bardzo różne reakcje. Niektórzy negują całkowicie potrzebę budowy czy to ze względu na trudności finansowe, czy też ze względu na przesłanki socjologiczne (tworzenie getta starych adwokatów), inni na-